

ΓΛΩΣΣΑ

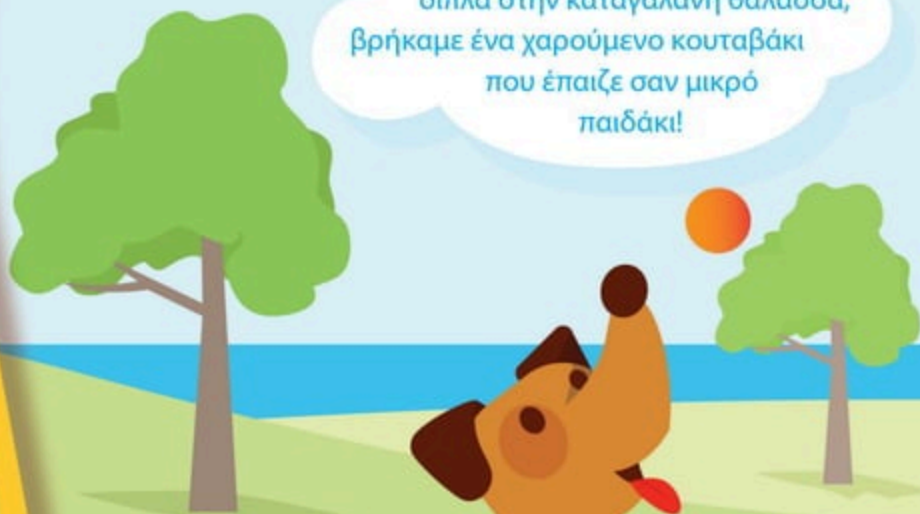
Β' Δημοτικού

Β

τεύχος

Υπογράμμισε τα επίθετα και την παρομοίωση:

Σε ένα
όμορφο πάρκο,
δίπλα στην καταγάλανη θάλασσα,
βρήκαμε ένα χαρούμενο κουταβάκι
που έπαιζε σαν μικρό
παιδάκι!

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΖΩΗ

Λίγα λογάκια εισαγωγικά ...

Το ταξίδι στον κόσμο της γλώσσας συνεχίζεται χωρίς εμπόδια και με περισσότερα εφόδια.

Η γραμματική σου σε βοηθά να εκφράζεσαι κατανοητά και να διατυπώνεις τις ιδέες σου με όλο και λιγότερα λάθη ορθογραφικά.

Στόλισε τις μαγικές σου σκέψεις με όσες λέξεις θέλεις να διαλέξεις. Κατάλληλα ρήματα, όμορφα επίθετα και ταιριαστά ουσιαστικά, άρθρα και επιρρήματα πολλά μαθαίνεις να τα βάζεις στη σωστή σειρά.

Περιεχόμενα

9. «Που λες, είδα...»	1
Επίθετα	1
Συνώνυμες-Αντίθετες λέξεις	3
Παρομοίωση	5
Συγκρίνω.....	7
Άρθρα	9
Το Οριστικό Άρθρο.....	11
Οι Πτώσεις των Ουσιαστικών	14
Συμφωνικά συμπλέγματα με το λ	16
10. Προσοχή! Τι λείπει εκεί;	17
Ακρωνύμια	17
Αρσενικά ουσιαστικά σε -ης.....	19
11. Τι βιβλίο είναι αυτό;.....	21
Κύρια και κοινά ουσιαστικά.....	23
Αρσενικά ουσιαστικά σε -ος.....	25
Φτιάχνω Ορισμούς Λέξεων	29
12. Πόπο! Κόσμος που περνά!	31
Το Υποκείμενο	31
Θηλυκά σε -α.....	34
13. Μες στο μουσείο	36
Όταν περιγράψω έναν χώρο, μιλώ για.....	36
Άρθρα	38
Θηλυκά ουσιαστικά σε -η	42
Επιρρήματα	45
Τοπικά Επιρρήματα	45
14. Με προσκαλούν και προσκαλώ.	47
Χρονικά επιρρήματα	47
Αριθμητικά	49
Γράφω την ώρα.....	51
Ρήματα σε -αίνω.....	52
15. Αλληλογραφώ.....	54
Το Βοηθητικό Ρήμα έχω.....	54
Πληθυντικός ευγενείας	56
Ξένες Λέξεις	57
Σύνθετες Λέξεις.....	58
16. Νιώθω	59
Ο συγκριτικός βαθμός των επιθέτων	59

9. «Που λες, είδα...»

Επίθετα

Οι λέξεις που στολίζουν τα ουσιαστικά και μας δείχνουν πώς είναι, λέγονται επίθετα. π.χ. η **σοφή** κουκουβάγια

Τα επίθετα έχουν γένη όπως και τα ουσιαστικά. Όμως, τα επίθετα έχουν και τα τρία γένη μαζί (αρσενικό και θηλυκό και ουδέτερο).
π.χ. **ο σοφός** (αρσενικό) – **η σοφή** (θηλυκό) – **το σοφό** (ουδέτερο)
ο νέος (αρσενικό) – **η νέα** (θηλυκό) – **το νέο** (ουδέτερο)
ο βαθύς (αρσενικό) – **η βαθιά** (θηλυκό) – **το βαθύ** (ουδέτερο)

Κάθε ουσιαστικό μπορούμε να το στολίσουμε με πολλά και διαφορετικά επίθετα.

π.χ. ο **εργατικός**, **προσεκτικός** και **ευγενικός** μαθητής

ο λαμπερός ήλιος

η σοφή κουκουβάγια

το χρυσό δαχτυλίδι

- Βάζω επίθετα στα ουσιαστικά: (πονηρή, ευωδιαστός, ήσυχος, γυάλινο)
..... αλεπού άνθρωπος
..... κήπος ποτήρι
- Βρίσκω και γράφω **επίθετα** για τα παρακάτω ουσιαστικά:
..... εκδρομή βιβλίο
..... μαθητής μπαλόνι
- Τώρα βρίσκω και γράφω **ουσιαστικά** στα παρακάτω επίθετα:
μικρό μακρύς
άγριο πάνινη

4. Ενώνω με μια γραμμή:

νόστιμο	παπαγάλος
σιδερένια	χορτάρι
ακριβή	καρέκλα
πολύχρωμος	φαγητό
βαθύς	κάγκελα
πράσινο	πολυκατοικία
ψηλή	φούστα
ξύλινη	ποταμός

5. Γράφω τα επίθετα και στα τρία γένη:

ΑΡΣΕΝΙΚΟ	ΘΗΛΥΚΟ	ΟΥΔΕΤΕΡΟ
ο ζωηρός	η ζωηρή	το ζωηρό
ο κεφάτος		
ο λαμπερός		
ο φωτεινός		

6. Υπογραμμίζω τα επίθετα στο παρακάτω κείμενο:

Γύρω από το παλιό πέτρινο σπίτι της γιαγιάς υπάρχει καταπράσινο χορτάρι, πολύχρωμα λουλούδια και ένας ψηλός ξύλινος φράχτης. Στην μπροστινή αυλή του σπιτιού, υπάρχει μια μεγάλη σιδερένια πόρτα. Έχει και δύο όμορφα σκυλιά για να την προστατεύουν τις νύχτες.

Συνώνυμες-Αντίθετες λέξεις

Οι λέξεις που έχουν περίπου την ίδια σημασία λέγονται **συνώνυμες**.

Ενώ αυτές που έχουν **αντίθετη** σημασία λέγονται **αντίθετες**.

καλοσυνάτος - ευγενικός
όμορφος - ωραίος
έπειτα - ύστερα - μετά
χρήματα - λεφτά

μικραίνω - μεγαλώνω
καθαρίζω - λερώνω
φαρδύς - στενός
ώριμος - ανώριμος

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Αντιστοιχίζω τις **συνώνυμες** λέξεις:

ανάσα

κατάστημα

ιερέας

λεφτά

πληγή

φωτεινός

τραύμα

χρήματα

μαγαζί

αναπνοή

λαμπερός

παπάς

2. Αντιστοιχίζω τις **αντίθετες** λέξεις:

όμορφη

κρύος

ποτέ

ανοίγω

φωτεινός

φασαρία

κλείνω

ζεστός

άσχημη

πάντα

ησυχία

σκοτεινός

3. Βρίσκω μια **συνώνυμη** λέξη. Το πρώτο γράμμα με βοηθά:

κατάστημα - μ.....

θόρυβος - φ.....

άνεμος - α.....

καράβι - π.....

κέρματα - ν.....

4. Γράφω δίπλα σε κάθε επίθετο το αντίθετό του, όπως στο παράδειγμα:

μαύρος	<i>άσπρος</i>
παλιός	
ζεστός	
άδειος	
δύσκολος	

5. Υπογραμμίζω τα ουσιαστικά και κυκλώνω τα επίθετα:

- Πάντα φοράω καθαρά ρούχα.
- Ήταν ένα μακρινό και κουραστικό ταξίδι.
- Το παλιό σπίτι έχει σιδερένια κάγκελα και μια μεγάλη αυλή με ψηλά δέντρα.

Παρομοίωση

Κοκκινίζω **σαν** παντζάρι!

Αυτή η πρόταση με το **σαν** λέγεται **παρομοίωση**.

Για να φτιάξουμε μια **παρομοίωση** χρησιμοποιούμε τη λέξη **σαν**.

1. Συμπληρώνω τις παρομοιώσεις με το κατάλληλο επίθετο από τον σάκο.

Είναι _____ σαν το λεμόνι.

Είναι _____ σαν μέλι.

Είναι _____ σαν πούπουλο.

Είναι _____ σαν ξυράφι.

Είναι _____ σαν αρνάκι.

2. Φτιάχνω παρομοιώσεις:

Είναι άσπρο σαν

Είναι κίτρινος σαν

Είναι κόκκινη σαν

Είναι μαύρος σαν

Είναι πονηρή σαν

Είναι ψηλός σαν

3. Γράφω δύο επίθετα που ταιριάζουν μπροστά από κάθε ουσιαστικό:

Βλέπω ένα **μεγάλο** και **γρήγορο** καράβι.

Μυρίζω ένα και λουλούδι.

Έχω ένα και σκυλάκι.

Έφαγα ένα και παγωτό.

Διάβασα μια και ιστορία.

Έμαθα μια και λέξη.

Συγκρίνω

Είμαι γρήγορος.

Εγώ είμαι γρηγορότερος
από εσένα.

Όταν θέλουμε να συγκρίνουμε δύο πρόσωπα, ζώα ή πράγματα που έχουν ένα κοινό χαρακτηριστικό, χρησιμοποιούμε:

- Τη λέξη **πιο** + ένα επίθετο
π.χ. Η Μαρία είναι **πιο ψηλή** από την Άννα.
- Ένα επίθετο που τελειώνει σε -τερος, -τερη, -τερο.
π.χ. Η Μαρία είναι **ψηλότερη** από την Άννα.

Δηλαδή το λέω κι αλλιώς:
 πιο δυνατός- δυνατώτερος
 πιο μεγάλος- μεγαλύτερος
 πιο μακρύς - μακρύτερος
 πιο καλός- καλύτερος
πιο πολύς - περισσότερος
πιο κακός - χειρότερος

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Γράφω μία από τις λέξεις της παρένθεσης για κάθε υπογραμμισμένη λέξη:

(περισσότερη, λιγότερο, καλύτερη)

Βάζω πιο λίγο φαγητό από σένα.

.....

Είμαι πιο καλή στη ζωγραφική απ' ό τι στη γυμναστική.

.....

Σήμερα έβαλα πιο πολλή ζάχαρη.

.....

2. Συμπληρώνω, όπως στο παράδειγμα:

έξυπνος	– εξυπνό-τερος
ωραίος	–
δύσκολος	–
άσχημος	–

βαθύ	– βαθύ-τερος
μακρύς	–
φαρδύς	–
πλατύς	–

3. Γράφω ένα επίθετο για καθένα από τα παρακάτω ουσιαστικά:

..... καρδιές κορίτσια
..... γονείς ήλιος
..... παιδί σκύλοι
..... φρούτο πουλιά
..... ημέρα ζωγράφος

Στολίζω κι εγώ
τις προτάσεις
μου με όμορφα
επίθετα!

Άρθρα

Οι μικρές λεξούλες που μπαίνουν μπροστά απ' τα ουσιαστικά και τα επίθετα και μας δείχνουν το γένος τους λέγονται **άρθρα**.

π.χ. **ο** κύριος (αρσενικό), **η** δασκάλα (θηλυκό), **το** σκυλάκι (ουδέτερο),
οι καλοί μαθητές, **οι** όμορφες κυρίες, **τα** χαμογελαστά παιδιά

Τα άρθρα τα συναντάμε σε διάφορες μορφές:
π.χ. **η** φωνή του παιδιού
οι φωνές των παιδιών

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Κυκλώνω τα άρθρα. **ΠΡΟΣΟΧΗ:** Έχουν διάφορες μορφές!

ο καλοσυνάτος άνθρωπος	τα κάγκελα της αυλής
η ξύλινη καρέκλα	οι βαλίτσες της κυρίας
οι νόστιμες πίτες	τα εργαλεία των εργατών
το γελαστό κορίτσι	τις κούκλες της βιτρίνας
τα χαριτωμένα σκυλάκια	τους τοίχους του σπιτιού

2. Μεταφέρω τις φράσεις στον άλλο αριθμό:

ο αγώνας του αθλητή → _____

η ουρά του δελφινιού → _____

τα χαμόγελα των παιδιών → _____

οι πίνακες των τάξεων → _____

3. Βάζω το σωστό άρθρο. Με βοηθάει η παρένθεση:

(ο, η, το, οι, τα, τις, της, την, τον, των, του, τους)

- ___ κυρίες περπατούν κρατώντας ___ σακούλες με ___ ψώνια τους.
- ___ παιδιά κατέβηκαν ___ σκάλες ___ κτιρίου, άνοιξαν ___ πόρτα ___ αυλής και βγήκαν.
- ___ άνθρωποι πρέπει να γνωρίζουν ___ τρόπους ___ καλής συμπεριφοράς.
- ___ βράδυ άκουσα ___ σκύλο ___ γειτόνων μου.
- ___ αγαπημένο μου παιχνίδι είναι ___ πάνινη κούκλα που μου έφερε ___ νονός μου.
- ___ ώρα ___ διαλείμματος κάθομαι με ___ φίλους μου.
- ___ σκύλος ακολουθεί ___ άντρα με ___ άσπρη ομπρέλα.

4. Κυκλώνω με κόκκινο τα επίθετα και με πράσινο τα ουσιαστικά. Υπογραμμίζω τα άρθρα. Έπειτα, γράφω το γένος τους:

	ΓΕΝΟΣ
ο πλαστικός χάρακας	
οι κόκκινες τσάντες	
η ζεστή σοκολάτα	
το χρυσό δαχτυλίδι	
οι γελαστοί άνθρωποι	
τα φρόνιμα παιδιά	

Το Οριστικό Άρθρο

Γιατί μας μιλάει για ένα ορισμένο πρόσωπο, ζώο ή πράγμα.

Γιατί το άρθρο ο, η, το λέγεται οριστικό;

Πτώσεις	Ενικός Αριθμός			Πληθυντικός αριθμός		
<i>Ονομαστική</i>	ο	η	το	οι	οι	τα
<i>Γενική</i>	του	της	του	των	των	των
<i>Αιτιατική</i>	τον	τη(ν)	το	τους	τις	τα
<i>Κλητική</i>	-	-	-	-	-	-

ο κόπος των μαθητών
η βαλίτσα της Χαράς
το τζάμι του παραθύρου

Το οριστικό άρθρο μας δείχνει το γένος των ουσιαστικών και των επιθέτων.

Κλίνεται κανονικά στα 3 γένη.
Δεν έχει κλητική πτώση!

ΑΣΚΗΣΗ

**Ξεκίνησες με
κεφαλαίο;**

1. Βάζω το σωστό οριστικό άρθρο:

ΑΡΣΕΝΙΚΟ ΓΕΝΟΣ**ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ**

- Ονομαστική: γείτονας είναι ευγενικός.
 Γενική: γείτονα το σπίτι είναι κοντά.
 Αιτιατική: γείτονα τον βλέπω κάθε μέρα.
 Κλητική: Γείτονα, έλα στο σπίτι μας!

ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

- Ονομαστική: γείτονες είναι ευγενικοί.
 Γενική: γειτόνων τα σπίτια είναι κοντά.
 Αιτιατική: γείτονες τους βλέπω κάθε μέρα.
 Κλητική: Γείτονες, ελάτε στο σπίτι μας!

ΘΗΛΥΚΟ ΓΕΝΟΣ**ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ**

- Ονομαστική: βρύση είναι στο σπίτι μας.
 Γενική: βρύσης το νερό είναι καθαρό.
 Αιτιατική: βρύση την ανοίγουμε συχνά.
 Κλητική: Βρύση, στάξε νερό!

ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

- Ονομαστική: βρύσες είναι στο σπίτι μας.
 Γενική: βρυσών το νερό είναι καθαρό.
 Αιτιατική: βρύσες τις ανοίγουμε συχνά.
 Κλητική: Βρύσες, στάξτε νερό!

ΟΥΔΕΤΕΡΟ ΓΕΝΟΣ**ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ**

Ονομαστική: παιδί παίζει.

Γενική: παιδιού τα παιχνίδια είναι στο πάτωμα.

Αιτιατική: παιδί το αγαπάμε.

Κλητική: Παιδί, παίξε όσο θες!

ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Ονομαστική: παιδιά παίζουν.

Γενική: παιδιών τα παιχνίδια είναι στο πάτωμα.

Αιτιατική: παιδιά τα αγαπάμε.

Κλητική: Παιδιά, παίξτε όσο θέλετε!

1. Βάζω το σωστό οριστικό άρθρο

Άκουσα __ φωνές __ γιαγιάς.

Έπαιξα με __ παιχνίδι __ φίλου μου.

__ Νίκος είναι φίλος __ παιδιών.

__ Έλλη θύμωσε με __ πείραγμα __ Νίκης.

__ μαγαζί __ παππού μου είναι στη γωνία.

Τιμήσαμε __ αγώνα __ φοιτητών.

ΠΡΟΣΟΧΗ

της μιας – τις πολλές

τ__ς φίλης – τ__ς φίλες

τον έναν- των πολλών

τ__ν δάσκαλο- τ__ν δασκάλων

**Τρία γένη,
λοιπόν και το
οριστικό
άρθρο.**

Οι Πτώσεις των Ουσιαστικών

Τα ουσιαστικά παίρνουν διάφορες μορφές, που λέγονται **πτώσεις**. Έτσι, από σήμερα θα λέμε ότι τα ουσιαστικά **κλίνονται**. Έχουμε την **Ονομαστική**, τη **Γενική**, την **Αιτιατική** και την **Κλητική** Πτώση.

Οι 4 πτώσεις

Ονομαστική: **Ο Κώστας** είναι μαθητής.

- Ποιος είναι μαθητής;
- Ο Κώστας

Γενική: **Του Κώστα** το σπίτι είναι κοντά.

- Τίνος το σπίτι είναι κοντά;
- Του Κώστα

Αιτιατική: **Τον Κώστα** τον έχω φίλο.

- Ποιον έχω φίλο;
- Τον Κώστα

Κλητική: **Κώστα**, έλα να παίξουμε!

- Φωνάζουμε, καλούμε.
- Κώστα, ...

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Κλίνω τα ουσιαστικά. Συμπληρώνω όποιο στοιχείο λείπει:

			
Ονομαστική	ο	χειμώνας	μήνας	άντρας
Γενική	του			
Αιτιατική	τον			
Κλητική	-			
			
.....	οι			
.....	των			
Αιτιατική	τους			
.....	-			

2. Να βάλεις τις λέξεις των παρενθέσεων στον κατάλληλο τύπο.

Ο Παντελής, ο γιος του (γείτονας) _____ έπεσε και χτύπησε τον (αγκώνας) _____ του.

Στα μέσα του (χειμώνας) _____ περιμένουμε χιόνια.

Ένας χρόνος έχει δώδεκα (μήνας) _____.

Τα δόντια του (καρχαρίας) _____ είναι τρομακτικά.

Ο μισθός του (ταμίας) _____ είναι μικρός.

Το άλογο του (πρίγκιπας) _____ ήταν άσπρο.

Οι (αγώνες) _____ αναβλήθηκαν λόγω κακοκαιρίας.

3. Βάζω το σωστό **άρθρο**. Βάζω κεφαλαίο όπου πρέπει:

..... κυρία άνοιξε πορτοφόλι κι έβγαλε χρήματα.

..... πονηρή αλεπού ξεγέλασε κόρακα.

..... παιδιά έπαιζαν χαρούμενα με χιόνι.

..... σελίδες βιβλίου είναι πολλές.

..... γέλια κοριτσιών ακούστηκαν μέχρι αυλή.

Θυμάμαι πάντα συμβουλές γιαγιάς.

Ξύπνησα από φωνές γειτόνων.

..... γη αλλάζει με πέρασμα αιώνων.

Συμφωνικά συμπλέγματα με το λ

Να συμπληρώσεις τα κενά των παρακάτω λέξεων με ό,τι ταιριάζει.

βό__α

ντλ

φλ

__οίο

ψέ__ω

θλ

λβ

λτ

γενέ__ια

χα__άς

__ούδα

λν

πλ

εξα__ούμαι

10. Προσοχή! Τι λέει εκεί;

Ακρωνύμια

Ακρωνύμια λέγονται οι λεξούλες που σχηματίζονται από τα αρχικά γράμματα μεγάλων λέξεων. Γράφονται με κεφαλαία και ανάμεσα στα γράμματα βάζουμε τελεία. π. χ. Ολυμπιακό Αθλητικό Κέντρο Αθηνών
Ο. Α. Κ. Α

Μερικά από τα πιο συνηθισμένα ακρωνύμια που χρησιμοποιούμε είναι τα εξής:

Α.Ε.Ι.	Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα
Δ.Ε.Η.	Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού
ΕΛ.ΑΣ.	Ελληνική Αστυνομία
Ε.Ε.	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΛ.ΤΑ	Ελληνικά Ταχυδρομεία
Ε.Μ.Υ.	Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία
Κ.Ο.Κ.	Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Γράφω τα ακρωνύμια που σχηματίζονται από τις παρακάτω λέξεις:

Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας _____

Φόρος Προστιθέμενης Αξίας _____

Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών _____

Εθνικό Κέντρο Άμεσης Βοήθειας _____

Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης _____

2. Συμπληρώνω τα κενά στο παρακάτω κείμενο με το κατάλληλο άρθρο:

Με ___ πρώτες ψιχάλες ___ παιδιά βγήκαν στις αυλές και άρχισαν να χοροπηδούν. Άνοιγαν ___ στόμα τους για να πιουν ___ σταγόνες ___ βροχής ή έκαναν χούφτες ___ χεράκια τους να τις μαζέψουν. Σε λίγο ξαναβγήκε ___ ήλιος και όλα λαμποκοπούσαν: ___ κεραμίδια, ___ πέτρες, ___ φυλλωσιές ___ δέντρων. Λαμποκοπούσαν και ___ μάτια ___ παιδιών.

3. Απέναντι από τις πληροφορίες γράφω τις αντίστοιχες πινακίδες:

Δεν επιτρέπεται να καπνίζουμε.

Το σπίτι που βλέπετε, ενοικιάζεται.

4. Πόσες λάθος λέξεις! Τις γράφω όλες σωστά:

Σάβατο → _____

φεγάρι → _____

κόκινος → _____

μαλιά → _____

παπούς → _____

άρωστος → _____

μέλισες → _____

Στον συλλαβισμό τα
όμοια σύμφωνα
πάντα χωρίζονται!
π.χ. θά- λασ-σα

Αρσενικά ουσιαστικά σε -ης

Ενικός αριθμός				
Ονομαστική	ο	μαθητής	ναύτης	ταξιτζής
Γενική	του	μαθητή	ναύτη	ταξιτζή
Αιτιατική	τον	μαθητή	ναύτη	ταξιτζή
Κλητική	-	μαθητή	ναύτη	ταξιτζή

Πληθυντικός αριθμός				
Ονομαστική	οι	μαθητές	ναύτες	ταξιτζήδες
Γενική	των	μαθητών	ναυτών	ταξιτζήδων
Αιτιατική	τους	μαθητές	ναύτες	ταξιτζήδες
Κλητική	-	μαθητές	ναύτες	ταξιτζήδες

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Συμπληρώνω τα κενά των παρακάτω προτάσεων βάζοντας τις λέξεις των παρενθέσεων στον σωστό τύπο:

Οι φωνές του (προπονητής) _____ ενθάρρυναν τους (παίχτες) _____.

Το επάγγελμα του (τσαγκάρης) _____ δεν είναι πολύ συνηθισμένο στην εποχή μας.

Οι (θεατής) _____ χειροκρότησαν στο τέλος της παράστασης.

Οι αστυνομικοί έπιασαν τον (κλέφτης) _____.

Οι (μαθητής) _____ λύνουν τις ασκήσεις.

Οι (μανάβης) _____ πουλούν φρέσκα φρούτα.

2. Να συμπληρώσεις τον παρακάτω πίνακα.

Ενικός αριθμός				
Ονομαστική	ο	φοιτητής	ποιητής	
Γενική	του			βαρκάρη
Αιτιατική	τον			
Κλητική	-			
Πληθυντικός αριθμός				
Ονομαστική	οι			
Γενική	των			
Αιτιατική	τους			
Κλητική	-			

5. Υπογραμμίζω τα **επίθετα** και κυκλώνω τα **ουσιαστικά**:

Στο διπλανό οικόπεδο υπάρχει ένα πέτρινο σπίτι.

Άκουσα μια αστεία ιστορία.

Τα λεμόνια είναι ξινά και κίτρινα.

Ήπιαμε ζεστό γάλα.

Από το μεγάλο κατάστημα αγόρασα ένα μάλλινο πουλόβερ.

ΠΡΟΣΟΧΗ! Κάποιες φορές το επίθετο δεν είναι ακριβώς δίπλα στο ουσιαστικό που στολίζει.

11. Τι βιβλίο είναι αυτό;

Λεξικό είναι ένα βιβλίο που περιέχει σε αλφαβητική σειρά όλες τις λέξεις μιας γλώσσας και τη σημασία τους.

Σ' ένα λεξικό αναζητούμε τη σημασία ή την ορθογραφία μιας λέξης, συνώνυμες ή αντίθετες λέξεις, εκφράσεις με λέξεις, διάφορες πληροφορίες για μια λέξη (προέλευσή της, ιστορία της κτλ.).

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Παρατηρώ τα πρώτα γράμματα των λέξεων και βάζω σε αλφαβητική σειρά, στην κατάλληλη στήλη:

νησί, βάφω, ενοχλώ, πλύσιμο, ευχάριστος, εύκολος, βιολί, πέτρινος, νερό, βέλος, πιάνω, έλατο, ντουλάπι, πένα, βροχή, νευρικός

Β	Ε	Ν	Π

2. Παρατηρώ την αριθμητική σειρά των γραμμάτων του ελληνικού αλφαβήτου κι ανακαλύπτω τις λέξεις:

1	2	3	4	5	6	7	8
Αα	Ββ	Γγ	Δδ	Εε	Ζζ	Ηη	Θθ

9	10	11	12	13	14	15	16
Ιι	Κκ	Λλ	Μμ	Νν	Ξξ	Οο	Ππ

17	18	19	20	21	22	23	24
Ρρ	Σσ	Ττ	Υυ	Φφ	Χχ	Ψψ	Ωω

2	1	18	9	11	9	1	18

22	1	17	9	6	24

11	5	14	9	10	15

1	17	12	16	5	13

Κύρια και κοινά ουσιαστικά

Κύρια ουσιαστικά είναι τα ουσιαστικά που φανερώνουν **ονόματα** ανθρώπων, ζώων, πόλεων, χωρών, ημερών, μηνών κ.ά.
π.χ. Πέτρος, Αργυρούπολη, οδός Ανθέων...

Κοινά ουσιαστικά είναι τα ουσιαστικά που δείχνουν **όλα τα πρόσωπα** (π.χ. μαθητές), **όλα τα ζώα** (π.χ. γάτες), και **όλα τα πράγματα** (π.χ. βιβλία) του ίδιου είδους.
Κοινά ουσιαστικά είναι και λέξεις όπως **φόβος, καλοσύνη, ομορφιά, ειρήνη, τρέξιμο, κ.τ.λ.**

Έτσι, κύρια ουσιαστικά θεωρούνται κυρίως τα **ονόματα**:

- ανθρώπων: Γιάννης Παπαδόπουλος
- ζώων: Μαρούλης, Ρόκο
- μηνών: Οκτώβριος, ημερών: Δευτέρα
- εορτών: Χριστούγεννα, Πάσχα
- δρόμων: Αβέρωφ, πλατειών: Ομονοίας, συνοικιών: Αργυρούπολη
- πόλεων: Αθήνα, Θεσσαλονίκη, χωριών: Ράφτης Αρκαδίας
- βουνών: Όλυμπος, ποταμών: Πηνειός, λιμνών: Μικρή Πρέσπα, θαλασσών: Αιγαίο, νησιών: Νάξος, ωκεανών: Ειρηνικός
- χωρών: Ελλάδα, ηπείρων: Αμερική, εθνικά ονόματα: Έλληνας
- λογοτεχνικών έργων: Ιλιάδα, εφημερίδων / περιοδικών: Τα Νέα, έργων τέχνης: Παρθενώνας

Στα κύρια ονόματα το πρώτο γράμμα είναι πάντα **ΚΕΦΑΛΑΙΟ**. Επίσης, δεν έχουν Πληθυντικό. Εξαιρούνται τα εθνικά, π.χ. Άγγλοι

1. Ξεχωρίζω τα παρακάτω ουσιαστικά σε **Κύρια** και **Κοινά**: Βασίλης, σκυλί, δασκάλα, ποιητής, Ελύτης, Χριστούγεννα, Αύγουστος, μήνας, Τετάρτη, Ζώης, τηλεόραση, δίσκος

Κύρια Ουσιαστικά	Κοινά Ουσιαστικά

2. Κυκλώνω τα **Κύρια** ουσιαστικά:

Ονομάζομαι Νίκη Παπαδοπούλου. Γεννήθηκα τον μήνα Φλεβάρη. Μένω στην Αργυρούπολη αλλά κατάγομαι από τον Βόλο. Η διεύθυνση του σπιτιού μου είναι Αργοναυτών 24. Έχω δύο αδελφές: τη Μυρσίνη και την Αλίκη. Έχω κι ένα σκυλάκι, τη Λουλού.

3. Βάζω **κεφαλαίο** όπου πρέπει:

Με λένε κώστα γεωργίου. Είμαι έλληνας και έχω γεννηθεί στο χωριό μελισσόπετρα της αρκαδίας. Τώρα μένω σε μια συνοικία της αθήνας, τα κάτω πατήσια. Ο δρόμος που μένω λέγεται δευκαλίωνος και είναι πολύ στενός. Γιορτάζω στις 21 μαΐου και έχω γενέθλια 23 φεβρουαρίου. Έχω δύο αδέρφια: την ισιδώρα και τον στέφανο. Κάθε κυριακή παίζουμε στους δρόμους της γειτονιάς μου.

Αρσενικά ουσιαστικά σε –ος

Ενικός αριθμός				
Ονομαστική	ο	αριθμός	ταχυδρόμος	δάσκαλος
Γενική	του	αριθμού	ταχυδρόμου	δασκάλου
Αιτιατική	τον	αριθμό	ταχυδρόμο	δάσκαλο
Κλητική	-	αριθμέ	ταχυδρόμε	δάσκαλε
Πληθυντικός αριθμός				
Ονομαστική	οι	αριθμοί	ταχυδρόμοι	δάσκαλοι
Γενική	των	αριθμών	ταχυδρόμων	δασκάλων
Αιτιατική	τους	αριθμούς	ταχυδρόμους	δασκάλους
Κλητική	-	αριθμοί	ταχυδρόμοι	δάσκαλοι

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Σχηματίζω φράσεις όπως στο παράδειγμα:

- η τσάντα – ο δάσκαλος → η τσάντα του δασκάλου
- ο πίνακας – ο ζωγράφος → _____
- η πόρτα – ο κήπος → _____
- το καρότο – ο λαγός → _____

2. Συμπληρώνω τον παρακάτω πίνακα:

Ενικός αριθμός				
Ονομαστική	ο	αρχηγός		
Γενική	του			
Αιτιατική	τον			πρόεδρο
Κλητική	-			
Πληθυντικός αριθμός				
Ονομαστική	οι		λαγοί	
Γενική	των			
Αιτιατική	τους			
Κλητική	-			

3. Συμπληρώνω πολύ προσεκτικά:

- **Εσείς** παίζετ__ με την μπάλα.
- **Αυτό** το παιχνίδι παίζετ__ με δύο παίχτες.
- «Γιατί δεν ακούτ__ **εσείς**; **Αυτό** δεν επιτρέπετ__ εδώ!»
- Μην πατάτ__ στο γρασίδι! Απαγορεύετ__!
- **Εσείς** πιάνετ__ τα ψάρια. Όμως, **αυτό** το μεγάλο ψάρι δεν πιάνετ__.
- **Εσείς** ενοικιάζετ__ το σπίτι σας αλλά **το διπλανό σπίτι** δεν ενοικιάζετ__.
- **Εσείς** απαγορεύετ__ στα παιδιά να τρέχουν αλλά δε λέει πουθενά ότι **το τρέξιμο** απαγορεύετ__.

Αυτό το παιδί
λούζεται.

Εσείς λούζετε
το παιδί.

4. Γράφω την πτώση και τον αριθμό των ουσιαστικών, όπως το παράδειγμα:

του φύλακα: **γενική** πτώση, **ενικού** αριθμού

των μανάβηδων: πτώση, αριθμού

οι μαθητές: πτώση, αριθμού

τον άρχοντα: πτώση, αριθμού

τους ταξιδιώτες: πτώση, αριθμού

5. Φτιάχνω προτάσεις με τις παρακάτω λέξεις. Οι προτάσεις πρέπει να δείχνουν τι σημαίνουν οι λέξεις. Έτσι, θα μπορούσαμε να τις δούμε σαν παραδείγματα σ' ένα λεξικό:

τιμόνι:

παράξενος:

νόστιμο:

Με τις προτάσεις- παραδείγματα εξηγούμε καλύτερα τις λέξεις.

6. Τι μέρος του λόγου είναι;

χάρακας, δερμάτινος, αγάλματα, κηπουρών, το, γράφω, οι, νόστιμο, χαϊδεύουν, των, άσχημη, ακούει, της, σελίδες, τεντώνουμε, καινούριος

ΟΡΙΣΤΙΚΑ ΑΡΘΡΑ	ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ	ΕΠΙΘΕΤΑ	ΡΗΜΑΤΑ

7. Βάζω το σωστό οριστικό άρθρο:

- κορίτσι χαζεύει φλόγες φωτιάς.
- Πρέπει να λέμε αλήθεια.
- Πάρε κλειδιά αυτοκινήτου.
- Χαιρέτησα κηπουρό διπλανής πολυκατοικίας.
- δάσκαλοι επαινούν προσπάθεια μαθητών.
- Μάριος είναι φίλος Ηλία.

8. Συμπληρώνω τα όμοια σύμφωνα:

γρά.....ατα

φε.....άρι

πο.....ά

θάλα.....α

μα.....ιά

βασίλι.....α

κό.....ινος

Σά.....ατο

Ά.....α

πα.....ούς

κό.....α

ά.....ωστος

Φτιάχνω Ορισμούς Λέξεων

Όταν φτιάχνω τον ορισμό μιας λέξης σημαίνει ότι εξηγώ με δικά μου λόγια τι σημαίνει αυτή η λέξη.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Ενώνω κάθε λέξη με τον ορισμό της:

αλμυρός
αρετή
πινακοθήκη
ρυππαίνω
ψηφιδωτό

βρομίζω, λερώνω κάτι
εικόνα φτιαγμένη από ψηφίδες
πολύ αλατισμένος
ικανότητα, χάρισμα στο σώμα ή στην ψυχή
μουσείο ζωγραφικής

2. Βάζω τις λέξεις σε αλφαβητική σειρά:

αγορά, αρκούδα, αρακάς, ανοίγω, άνοιξη, άδειος, άλογο

.....

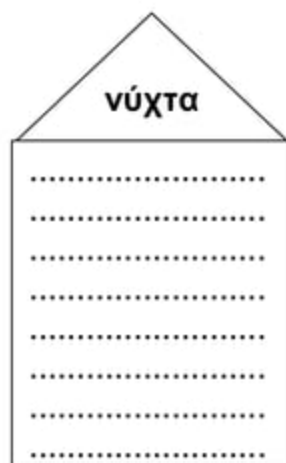
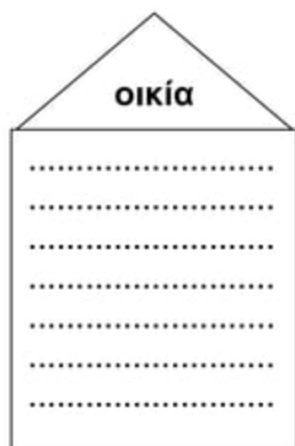
.....

3. Συμπληρώνω τις προτάσεις με τα ουσιαστικά των παρενθέσεων στη σωστή πτώση:

- Με το πέρασμα των (αιώνας) άλλαξε η μορφή της γης.
- Οι μέρες των (μήνας) είναι 30 ή 31.
- Οι (ταμίας) τακτοποίησαν τα χρήματα.
- Τον (χειμώνας) κάνει πολύ κρύο.
- Οι περιπέτειες του (ιππότης) είναι πολλές.
- Μ' αρέσουν τα παραμύθια με τους γενναίους (πολεμιστής).
- Οι (μανάβης) πουλάνε φρέσκα φρούτα.

4. Βάζω τις λέξεις της παρένθεσης στη σωστή οικογένεια:

(οικόπεδο, νυχτώνει, κατοικία, νυχτικό, μεσάνυχτα, κάτοικος, νυχτολούλουδο, κατοικώ, νυχτοφύλακας, ημερονύχτιο, οικογένεια, νυχτερίδα, νοικοκύρης, νοικοκυριό, νυχτοπούλι)

5. Συμπληρώνω την ακροστοιχίδα του **ΛΕΞΙΚΟΥ** με τη βοήθεια των ορισμών:

Λ _____
 Ε _____
 Ξ _____
 Ι _____
 Κ _____
 Ο _____

1. Άγριο σαρκοφάγο ζώο
2. Αυτός που δεν είναι σκλαβωμένος
3. Ψάρι με μακρύ μουσούδι
4. Το αλογάκι της θάλασσας
5. Αυτός που δεν είναι βρόμικος
6. Την κρατάμε όταν βρέχει

12. Πόπο! Κόσμος που περνά!

Το Υποκείμενο

Η Μαίρη διαβάζει το βιβλίο της.

Στην παραπάνω πρόταση η λέξη **διαβάζει** μας δείχνει τι κάνει η Μαίρη και λέγεται **ρήμα**.

Η λέξη **Μαίρη** μας δείχνει **ποιος** διαβάζει (**ποιος** κάνει κάτι) και λέγεται **Υποκείμενο**.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Στις παρακάτω προτάσεις **κυκλώνω** τα **ρήματα**. Ύστερα, **υπογραμμίζω** τα **Υποκείμενα** και γράφω Υ πάνω από αυτά:

- ✓ Ο Παντελής χαϊδεύει τη γάτα.
- ✓ Ο φίλος μου κολυμπά σαν δελφίνι.
- ✓ Πλησιάζουν τα Χριστούγεννα.
- ✓ Η Χριστίνα αγαπά τη ζωγραφική.
- ✓ Τα μανταρίνια σάπισαν.
- ✓ Η αλεπού κυνηγάει τον λαγό.

2. Βρίσκω **ποιος** κάνει κάτι (Υ) και **τι** κάνει (Ρ):

- Ο μαθητής διαβάζει.
- Εσύ παίζεις με τα παιχνίδια.
- Οι κυρίες συζητούν.
- Κελαηδούν τα αηδόνια.
- Εμείς ρωτάμε κι εσείς απαντάτε.

Δύο ρήματα εδώ!

3. Φτιάχνω μόνος μου τα αντίθετα:

νύχτα - _____

στενός- _____

Αντίθετες λέξεις με το α-

νόστιμος - _____

βολικός - _____

Αντίθετες λέξεις με το αν-

άξιος- _____

ήσυχος- _____

Αντίθετες λέξεις με το ξε-

βολεύομαι- _____

μπερδεύω- _____

4. Με τη βοήθεια των παρενθέσεων γράφω τις αντίθετες λέξεις:

ήσυχος (αν-) →

διαβασμένος (α-) →

πλένω (ξε-) →

πλυμένος (α-) →

άξιος (αν-) →

βάφω (ξε-) →

σημαντικός (α-) →

χρήσιμος (α-) →

υπάκουος (αν-) →

στρώνω (ξε-) →

μυαλωμένος (α-) →

ίσος (αν-) →

κουρασμένος (ξε-) →

5. Συμπληρώνω τα κενά με ι, η, ο, ω :

Τ__ς ημέρες τ__ν Χριστουγέν__ν πρέπει να θυμόμαστε και τ__ν πόνο τ__ν ανθρώπ__ν που υποφέρουν από τ__ φτώχεια, τ__ν πείνα και τ__ς αρρώστιες. Τ__ν παραμονή τ__ς Πρωτοχρονιάς η αγωνία τ__ν παιδιών είναι μεγάλη. Περμένουν τ__ν Αϊ-Βασίλη να αφήσει κάτω από τα κλαριά τ__ν δέντρ__ν τα δώρα τους. Μακάρι, εκτός από δώρα, ο Αϊ-Βασίλ__ς να χαρίσει τ__ς άγιες αυτές ημέρες τ__ν ευτυχία σε όλο τ__ν κόσμο!

6. Υπογραμμίζω τα ουσιαστικά:

Τα Χριστούγεννα περάσαμε πολύ ωραία! Φάγαμε τη γαλοπούλα, τα μελομακάρονα και τους κουραμπιέδες. Είπαμε τα κάλαντα και ανταλλάξαμε δώρα με τους φίλους και τους συγγενείς μας. Κάποιοι πήγαν στα χωριά τους ενώ άλλοι έμειναν στην πόλη. Τώρα, όμως, οι διακοπές και οι γιορτές τελείωσαν! Γυρίζουμε στις δουλειές μας και στα σχολειά μας.

7. Βρίσκω τι κάνει (Ρήμα – Ρ) και ποιος το κάνει (Υποκείμενο – Υ), όπως στο παράδειγμα:

Υ Ρ

Το πουλί πετάει.

Η χορεύτρια χορεύει.

Τα παιδιά τρέχουν και γελούν.

Αυτός κολυμπάει κι εσύ χορεύεις.

Πηδούν ψηλά οι ακροβάτες.

Θηλυκά σε –α

Ενικός αριθμός				
Ονομαστική	η	φωτιά	εικόνα	τράπεζα
Γενική	της	φωτιάς	εικόνας	τράπεζας
Αιτιατική	τη(ν)	φωτιά	εικόνα	τράπεζα
Κλητική	-	φωτιά	εικόνα	τράπεζα
Πληθυντικός αριθμός				
Ονομαστική	οι	φωτιές	εικόνες	τράπεζες
Γενική	των	φωτιών	εικόνων	τραπεζών
Αιτιατική	τις	φωτιές	εικόνες	τράπεζες
Κλητική	-	φωτιές	εικόνες	τράπεζες

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Συμπληρώνω τον πίνακα:

Ενικός αριθμός				
Ονομαστική	η	γλώσσα		
Γενική	της			
Αιτιατική	τη(ν)			ασφάλεια
Κλητική	-			
Πληθυντικός αριθμός				
Ονομαστική	οι		σειρές	
Γενική	των			
Αιτιατική	τις			
Κλητική	-			

2. Φτιάχνω φράσεις όπως στο παράδειγμα:

το νερό – η θάλασσα	το νερό της θάλασσας τα νερά των θαλασσών
ο ταμίας – η τράπεζα	
η σημαία – η χώρα	
η ημέρα – η εβδομάδα	

3. Συλλαβίζω τις παρακάτω λέξεις:

κοροϊδάκι	→	_____
ατμός	→	_____
Πέμπτη	→	_____
Μάρτης	→	_____
παππούς	→	_____
Αύγουστος	→	_____
καρδιά	→	_____
άστρα	→	_____
κίτρινο	→	_____
δάκρυ	→	_____

13. Μες στο μουσείο

Όταν περιγράφω έναν χώρο, μιλώ για...

- το σχήμα του
- το μέγεθός του
- το χρώμα του
- το τι υπάρχει μέσα σ' αυτόν,
- σε τι χρησιμεύει ο χώρος αυτός, πώς χρησιμοποιείται.

Ασκήσεις

1. Διαβάζω το παρακάτω κείμενο για την αποθήκη του παππού και απαντώ με ολόκληρες προτάσεις στις ερωτήσεις:

Η αποθήκη του παππού είναι ένα μεγάλο ορθογώνιο δωμάτιο. Έχει μια μεγάλη σιδερένια πόρτα και άσπρους τοίχους. Στην αποθήκη ο παππούς βάζει διάφορα παλιά πράγματα κι ενθύμια αλλά και εργαλεία ή βαρέλια με το κρασί και το λάδι της χρονιάς.

- Τι σχήμα έχει ο χώρος της αποθήκης;

.....

- Πώς είναι η πόρτα της αποθήκης;

.....

- Τι χρώμα έχουν οι τοίχοι της αποθήκης;

.....

- Πώς χρησιμοποιεί ο παππούς την αποθήκη; (Τι βάζει σ' αυτήν;)

.....

2. Στολίζω κάθε λέξη μ' ένα επίθετο:

..... δωμάτιο βιβλιοθήκη
 τοίχος γραφείο
 παράθυρο πίνακας

3. Υπογραμμίζω τα επίθετα και κυκλώνω τα ουσιαστικά:

Το Σάββατο πήγαμε στο Λαογραφικό Μουσείο. Εκεί είδαμε παραδοσιακές φορεσιές, παλιά εργαλεία και σκεύη, χρυσά και ασημένια κοσμήματα, ξύλινα έπιπλα, μπρούντζινες κορνίζες, παιδικά παιχνίδια και υφαντά υφάσματα. Έτσι, μάθαμε πώς ζούσαν οι απλοί άνθρωποι στις παλιότερες εποχές.

4. Βρίσκω τι μέρος του λόγου είναι οι λέξεις:

αγάλματα, παλιά, παίζουν, των, απλή, μπρούντζινος, ξεναγός, πατητήρι, μιλάτε, οι, αγοράζεις, τα, λεζάντα, ταξιδεύουμε, η, ξύλινος

ΑΡΘΡΑ	ΕΠΙΘΕΤΑ	ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ	ΡΗΜΑΤΑ

Άρθρα

Χμμ... Τι σας φέρνω; Για μαντέψτε!!

Άρθρα... Μπόλικά άρθρα...για να μην ξεχνιέστε!

ΟΡΙΣΤΙΚΑ (ο, η, το)

Μιλά για ένα **ορισμένο** πρόσωπο, ζώο, πράγμα που **το γνωρίζουμε**, π.χ. **ο** δάσκαλός μου, **η** γόμα, **το** τσαντάκι σου...

**Α
Ρ
Θ
Ρ
Α**

ΑΟΡΙΣΤΑ

(ένας, μια, ένα)

Μιλά για **κάποιο** πρόσωπο, ζώο, πράγμα, **όχι συγκεκριμένο**. Δηλαδή, **δεν το γνωρίζουμε**, π.χ. **ένας** κύριος, **μια** γυναίκα, **ένα** πορτοφόλι...

Το Αόριστο Άρθρο

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

	Αρσενικό	Θηλυκό	Ουδέτερο
Ονομαστική:	ένας	μια	ένα
Γενική:	ενός	μιας	ενός
Αιτιατική:	έναν	μια	ένα
Κλητική:	-	-	-

Δηλαδή, το αόριστο άρθρο δεν έχει **Πληθυντικό Αριθμό**. Κι όταν θέλω να μιλήσω για **πολλά** αόριστα πρόσωπα, ζώα, πράγματα... τι λέω;

Τότε δε βάζω κανένα άρθρο, π.χ. **Μια κυρία** περπατάει. **Κυρίες** περπατούν.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

- Υπογραμμίζω με κόκκινο το **οριστικό** άρθρο και με πράσινο το **αόριστο** άρθρο:

Ένα κυριακάτικο πρωί του Μάρτη αποφασίσαμε να πάμε μια βόλτα. Ο πατέρας πρότεινε να επισκεφτούμε ένα μουσείο. Τελικά, πήγαμε στο Μουσείο της Ακρόπολης. Ήταν ένα μεγάλο μουσείο με διάφορα πράγματα που μπορούσες να θαυμάσεις. Ο πατέρας και οι αδελφές μου ενθουσιάστηκαν. Μια κυρία μάς ξενάγησε σε όλους τους χώρους του μουσείου. Μάλιστα, γνώρισα κι ένα παιδάκι, τον Άγγελο. Ανταλλάξαμε τις πληροφορίες μας για τα εκθέματα του μουσείου. Στο τέλος συμφωνήσαμε να ξαναβρεθούμε μια μέρα για να παίξουμε.

Γα-νεύ-κο-λα!

2. Συμπληρώνω με το **αόριστο** άρθρο:

- ❖ φορά κι καιρό ήταν κακός λύκος.
- ❖ παιδί χτύπησε την πόρτα μας για να μας ζητήσει πληροφορία.
- ❖ Αυτό το τετράδιο είναι συμμαθητή μου.
- ❖ άντρας άρπαξε την τσάντα κυρίας.
- ❖ παιδιά έπαιζαν στον δρόμο. (**ΠΡΟΣΕΧΩ ΕΔΩ!**)
- ❖ Ο αέρας πήρε το καπέλο κυρίου.

3. Συμπληρώνω με το **οριστικό** άρθρο:

- ❖ Ντύνω κούκλες Κατερίνας.
- ❖ Κοιτάζω καμινάδες σπιτιών.
- ❖ Ξάπλωσα κάτω από ίσκιο μουριάς.
- ❖ παιδιά φόρεσαν αποκριάτικες στολές.
- ❖ φίλες μου είναι Μυρτώ και Δανάη.
- ❖ μαθητές γυρίζουν σελίδες βιβλίων.

4. Στο παρακάτω κείμενο υπογραμμίζω τα **ουσιαστικά** και κυκλώνω τα **επίθετα**:

Την Αποκριά φοράμε τις αποκριάτικες στολές μας, τις παράξενες μάσκες μας και βάφουμε τα πρόσωπά μας. Χορεύουμε και ξεφαντώνουμε στα καρναβάλια.

Την Καθαρή Δευτέρα ανεβαίνουμε στο κοντινό βουνό. Εκεί πετάμε τους πολύχρωμους χαρταετούς μας. Μετά, τρώμε τα νησιόσιμα φαγητά, όπως τα νόστιμα θαλασσινά και την τραγανή λαγόνα. Τραγουδάμε παραδοσιακά τραγούδια και χορεύουμε παραδοσιακούς χορούς. Έτσι, ξεκινάει η Σαρακοστή.

5. Τώρα γράφω τα **ΡΗΜΑΤΑ** που συναντώ στο παραπάνω κείμενο:

6. Γράφω τα ουσιαστικά στην πτώση που ζητάει κάθε φορά:

ΓΕΝΙΚΗ ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΥ

ο κάμπος → _____

ο δήμαρχος → _____

ο αγκώνας → _____

η ποσότητα → _____

ΓΕΝΙΚΗ ΕΝΙΚΟΥ

ο χαρταετός → _____

ο σιδηρόδρομος → _____

η μάσκα → _____

ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΥ

ο σύμβουλος → _____

η λαγάνα → _____

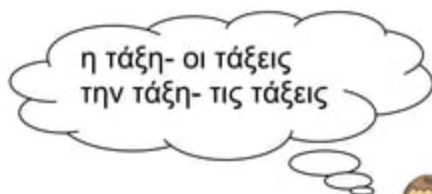
η χαρά → _____

Θηλυκά ουσιαστικά σε -η

η λύση - οι λύσεις
 τη λύση - τις λύσεις
 η πρόσθεση - οι προσθέσεις
 η αφαίρεση - οι αφαιρέσεις
 η πόλη - οι πόλεις

η τάξη- οι τάξεις
 την τάξη- τις τάξεις

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Κλίνω τα παρακάτω ουσιαστικά:

Ενικός αριθμός				
Ονομαστική	η	βροντή		φωνή
Γενική	της		βροχής	
Αιτιατική	τη(ν)			
Κλητική	-			
Πληθυντικός αριθμός				
Ονομαστική	οι		βροχές	
Γενική	των			
Αιτιατική	τις			
Κλητική	-			

2. Συμπληρώνω, όπως στο παράδειγμα:

- Τα κάγκελα της αυλής (αυλή) είναι σιδερένια.
- Πρέπει να προτιμάμε τις υγιεινές(τροφή).
- Οι(τέχνη) και τα γράμματα ανθίζουν την(εποχή) της(ειρήνη).
- Οι(λύση) σ' αυτό το πρόβλημα είναι πολλές.
- Προσέξτε την(άκρη) του σχοινού.
- Βρήκα τις(κάμαρη) κλειστές.
- Ποιο είναι το τέρμα των σιδηροδρομικών(γραμμή);
- Τα παιδιά μπήκαν στις(τάξη) τους.

3. Συμπληρώνω ό,τι λείπει:

το ρόδι	οι δρόμ....	η εποχ....	το χάδ....
η λίμν....	η γραμμ....	οι κήπ....	η αδελφ....
οι κύκλ....	το σπít....	το νησ....	οι φίλ....
η τροφ....	οι λύκ....	το λάδ....	η φίλ....

4. Γράφω τις φράσεις στον πληθυντικό αριθμό, όπως στο παράδειγμα:

το μολύβι του μαθητή : τα μολύβια των μαθητών

ο πάγκος του κουλουρτζή:

η συνταγή του γιατρού :

το μήλο της μηλιάς :

το κεντρί της μέλισσας :

5. Συμπληρώνω τα κενά με το ουσιαστικό που έχω κάθε φορά, προσέχοντας όμως πότε βάζω κεφαλαίο και πότε πεζό γράμμα:

(χαρά) Έχω μεγάλη γιατί θα πάω εκδρομή.
Η είναι φίλη μου.

(άγγελος) Ένας εμφανίστηκε στους ανθρώπους.
Ο Σικελιανός ήταν ποιητής.

(νίκη) Η είναι χαρούμενη με τη της ομάδας της.

(ευτυχία) Όταν είμαι χαρούμενη, νιώθω
Πού είναι η; Πάλι λείπει;

(γαλήνη) Κάποιοι άνθρωποι ξεχωρίζουν για τη της ψυχής τους.
Η είναι η ηρωίδα του βιβλίου μας.

- Τώρα βάζω σε κόκκινο κύκλο τα Κύρια ουσιαστικά που έγραψα και σε πράσινο κύκλο τα Κοινά ουσιαστικά που έγραψα.

Επιρρήματα

Άκλιτες λέξεις που δείχνουν:

τόπο - **τοπικά**: πάνω, κάτω, εδώ εκεί...

χρόνο - **χρονικά**: τώρα, πάντα, ποτέ, μετά...

τρόπο - **τροπικά**: ήσυχα, σιγανά...

Τοπικά Επιρρήματα

Οι λέξεις που δείχνουν πού βρίσκεται κάτι λέγονται **τοπικά επιρρήματα**.
Εδώ κι εκεί είναι πλεγμένα καφέ λουλούδια.

Τοπικά επιρρήματα είναι οι λέξεις:

εδώ, εκεί, αλλού, παντού, κάπου, πουθενά, πάνω, κάτω, μέσα, έξω, μπροστά, πίσω, δεξιά, αριστερά, ψηλά, χαμηλά, κοντά, μακριά, πέρα, πλάι, δίπλα, απέναντι, γύρω, τριγύρω, ανάμεσα, βόρεια, νότια, ανατολικά, δυτικά...

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

- Υπογραμμίζω τα **τοπικά επιρρήματα** του κειμένου:

Η αυλή μας είναι ωραία! Τριγύρω έχει μαύρα κάγκελα. Ανάμεσα στα κάγκελα υπάρχει μια σιδερένια πόρτα. Μπροστά απλώνεται ένα πέτρινο μονοπατάκι. Δεξιά κι αριστερά υπάρχουν πήλινες γλάστρες. Πίσω απ' τις γλάστρες κρύβονται οι γάτες μας. Εδώ κι εκεί βλέπεις μικρά παρτέρια. Μυρωδάτες τριανταφυλλίες έχουν ριζώσει μέσα στα παρτέρια. Πέρα σε μια γωνιά της αυλής έχουμε τοποθετήσει μια παλιά καρότσα. Κάτω απ' αυτήν κοιμάται ο σκύλος μας, ενώ δίπλα σ' αυτήν υπάρχει το πιατάκι με το καθημερινό του φαγητό. Νομίζω πως τέτοια αυλή δεν υπάρχει πουθενά αλλού!

2. Στο προηγούμενο κείμενο χρωματίζω με **κόκκινο τα ουσιαστικά** και με **πράσινο τα επίθετα**.
3. Υπογραμμίζω το **οριστικό άρθρο** και κυκλώνω το **αόριστο άρθρο**:
- Η τσάντα ενός μαθητή σκίστηκε.
 - Ένας κύριος έχασε το πορτοφόλι του.
 - Βρήκα το μαντίλι μιας κυρίας.
 - Την Καθαρά Δευτέρα πήγαμε μια βόλτα.
 - Διάβασα κάτι ενδιαφέρον σ' ένα περιοδικό.
 - Άκουσα τα γαβγίσματα ενός σκύλου.
 - Συναρμολόγησα τις ρόδες της καρότσας.
4. Το **αόριστο άρθρο** έφυγε! Βοηθώ τα ουσιαστικά να το βρουν, κλίνοντάς το:

Αρσενικό

Θηλυκό

Ουδέτερο

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Ονομαστική: κύριος κυρία παιδί
Γενική: κυρίου κυρίας παιδιού
Αιτιατική: κύριο κυρία παιδί
Κλητική: κύριε κυρία παιδί

14. Με προσκαλούν και προσκαλώ.

Χρονικά επιρρήματα

Κι αυτά μας δείχνουν **Πότε**
κάνω ή γίνεται κάτι.

Χρονικά επιρρήματα είναι οι λέξεις:

Τώρα, τότε, πριν, μετά, σήμερα, αύριο, χτες, μεθαύριο, πέρ(υ)σι, φέτος, απόψε, αργά, νωρίς, οποτεδήποτε, όποτε, άλλοτε, κάποτε, ύστερα, έπειτα, κιόλας, αμέσως, σπάνια, συχνά, τακτικά, πότε πότε...

ΑΣΚΗΣΗ

1. Στις παρακάτω προτάσεις υπογραμμίζω τα **χρονικά επιρρήματα**:
 - ο Δεν τρώω συχνά γλυκά.
 - ο Πού ήσουν πριν;
 - ο Φέτος πηγαίνω στη Β' Δημοτικού. Πέρυσι ήμουν στην Α'.
 - ο Με τι ασχολείσαι τώρα; Βοήθησέ με με την άσκηση και μετά συνεχίζεις τη δουλειά σου.
 - ο Σήμερα ήρθες πολύ νωρίς για μάθημα.
 - ο Ήταν κάποτε ένας βοσκός που έλεγε ψέματα και ύστερα γελούσε.

ΠΟΥ ΚΑΙ ΠΟΤΕ;

- **Πότε** θα πάτε εκδρομή;
- Θα πάμε **την Πέμπτη στις 17 Μαρτίου**.
- **Πού** θα πάτε;
- Θα πάμε **στη Λυρική Σκηνή**.

ΑΣΚΗΣΗ

1. Υπογραμμίζω με κόκκινο τις φράσεις που δείχνουν **πότε** γίνεται κάτι και με πράσινο αυτές που δείχνουν **πού** γίνεται:

Κάθε μέρα πηγαίνω στο σχολείο.

Έχω μάθημα πιάνου αύριο στις 18:00.

Το Σαββατοκύριακο πήγα μια βόλτα στο πάρκο.

Φάγαμε όλο το γλυκό προχτές.

Το πάρτι θα γίνει το Σάββατο, 8 Μαρτίου, στον παιδότοπο.

Αγαπητέ Μάριε,

Θα χαρώ πολύ να σε δω στο πάρτι μου που θα γίνει στο σπίτι μου το Σάββατο, 27 Μαρτίου στις 6:00 το απόγευμα.

Θα περάσουμε τέλεια με χαρούμενα τραγούδια, πολλά παιχνίδια και μοναδικές εκπλήξεις.

Η διεύθυνσή μου είναι:

Αβέρωφ 18, Αργυρούπολη

Σε περιμένω με χαρά

Σοφία

Αριθμητικά

Οι λέξεις που φανερώνουν **έναν αριθμό** από πρόσωπα, ζώα ή πράγματα λέγονται **αριθμητικά**,
π.χ. **τρία** παιδιά, **εκατό** πρόβατα, **οχτώ** μολύβια.

Τα αριθμητικά από το **13** μέχρι το **19** ακούγονται σαν δύο λέξεις αλλά **γράφονται με μια λέξη**,
π.χ. **δεκατρία** (13)
δεκαπέντε (15)

ΑΛΛΑ: από το 21 μέχρι το 29, 31-39, 41-49, 51-59, 61-69, 71-79, 81-89, 91-99 γράφονται με **δύο λέξεις**,
π.χ. **είκοσι πέντε** (25)
σαράντα τρία (43)

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Υπογραμμίζω τα αριθμητικά του κειμένου:

Σήμερα είναι Δευτέρα δέκα Μαρτίου. Έχουμε άλλες είκοσι δύο μέρες μέχρι το τέλος του μήνα. Σε δεκαέξι μέρες, δηλαδή στις είκοσι πέντε Μαρτίου, είναι η επέτειος του χίλια οχτακόσια είκοσι ένα. Θα θυμηθούμε την επανάσταση των Ελλήνων ύστερα από τετρακόσια χρόνια σκλαβιάς. Θα δούμε την παρέλαση και δε θα πάμε στο σχολείο για μία μέρα.

2. Γράφω με αριθμούς τα αριθμητικά που βρήκα στην προηγούμενη άσκηση:

.....,,,,,,

3. Γράφω τους αριθμούς με λέξεις:

- Η τάξη μας έχει (13) θρανία.
- Στην κασετίνα μου έχω (2) μολύβια,
(4) ξυλομπογιές, (1) γόμα και
(1) χάρακα.
- Στην αυλή παίζουν (43) παιδιά.
- Στο έργο έπαιζαν (3) ηθοποιοί.
- Η αίθουσα έχει (19) καρέκλες.
- Οι στρατιώτες ήταν (90)

4. Γράφω τα αριθμητικά:

- ✓ 20 →
- ✓ 30 →
- ✓ 50 →
- ✓ 60 →
- ✓ 70 →
- ✓ 90 →

Προσέχω την ορθογραφία τους.
Ό,τι δεν ξέρω, ψάχνω στο
λεξικό μου!

Ρήματα σε –αίνω

Τα ρήματα που τελειώνουν σε –
αίνω γράφονται με αι,
π.χ. φαρδαίνω, σκληραίνω,
ζεσταίνω.

ΕΞΑΙΡΟΥΝΤΑΙ:

μένω
δένω
πλένω
αλλά και όλα τα σύνθετά
τους:
επιμένω, περιμένω,
ξεπλένω.

ΑΣΚΗΣΗ

1. Βάζω αι ή ε και τονίζω:

- Τα λουλούδια ομορφ.....νουν το περιβάλλον.
- Οι μαθητές κατεβ.....νουν τις σκάλες και βγ..... νουν στην αυλή.
- Η μαμά πλ...νει τα ρούχα των παιδιών.
- Πρέπει να μαθ.....νετε να μην επιμ...νετε στη γνώμη σας.
- Όταν δεν καταλαβ..... νω κάτι, περιμ...νω να μου το εξηγήσουν.
- Δ...νω το φουλάρι στον λαιμό μου.
- Ξεπλ...νει τα πιάτα και τα σκουπίζει.

2. Από επίθετα γράφω ρήματα :

λευκός -

μικρός -

παχύς -

λεπτός -

χοντρός -

βαθύς -

φαρδύς -

3. Κλίνω τη φράση:

Εγώ μαθαίνω να περιμένω τη σειρά μου.

Εγώ μαθαίνω να περιμένω τη σειρά μου.

15. Αλληλογραφώ

Το Βοηθητικό Ρήμα έχω

Εγώ έχω	Εμείς έχουμε
Εσύ έχεις	Εσείς έχετε
Αυτός-ή-ό έχει	Αυτοί-ές-ά έχουν(ε)

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Συμπληρώνω τις προτάσεις με το ρήμα έχω:

- Η Τζένη ένα κόκκινο πορτοφόλι.
- Τι και φαίνεσαι στενοχωρημένος;
- Τώρα μάθημα πιάνου και μετά θα πάω στο γυμναστήριο.
- Μήπως ένα μολύβι να μου δώσετε;
- Κάτι μέσα στη σάκα τους και το κρύβουν.
- να κάνουμε πολλές δουλειές σήμερα.

2. Γράφω τις προτάσεις στον άλλον αριθμό:

- Έχεις λίγο χρόνο να σου μιλήσω;
-

- Αυτοί έχουν παλιά νομίσματα στο συρτάρι τους.
-

- Προσπαθώ να έχω λίγο ελεύθερο χρόνο.
-

- Αυτή έχει ένα καινούριο βιβλίο.
-

3. Κυκλώνω τα **ουσιαστικά** και υπογραμμίζω τα **επίθετα**:

Κάθε Σάββατο η ήσυχη γειτονιά μας γεμίζει με δυνατές φωνές. Οι εργατικοί μανάβηδες στρώνουν τους ξύλινους πάγκους τους και πουλούν φρέσκα φρούτα. Οι βιαστικές κυρίες ψωνίζουν με τα πολύχρωμα καροτσάκια τους.

4. Βρίσκω και γράφω όλα τα **ρήματα** του παραπάνω κειμένου:

.....

5. Γράφω ένα ρήμα για τα παρακάτω επίθετα:

- μικρός →
- γλυκός →
- κοντός →
- σκληρός →
- επίμονος →
- φαρδύς →
- μακρύς →

Πληθυντικός ευγενείας

Σας παρακαλώ, να μου δανείσετε τα βιβλία σας.

Όταν μιλώ ή γράφω μια επιστολή προς κάποιον μεγαλύτερό μου, χρησιμοποιώ **πληθυντικό ευγενείας**.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Ξαναγράψω τις προτάσεις, χρησιμοποιώντας πληθυντικό ευγενείας:

- Σου στέλνω αυτό το γράμμα για να μάθω πώς είσαι.

.....

- Ελπίζω να περνάς καλά στις διακοπές σου!

.....

- Μπορείς να με βοηθήσεις σ' αυτό το πρόβλημα;

.....

- Θα ήθελα πολύ να σε δω από κοντά!

.....

Προσπαθώ να μιλώ ευγενικά!

Ξένες Λέξεις

Κάποιες ξένες λέξεις τις δανειστήκαμε στη γλώσσα μας!

Οι ξένες λέξεις, που έχει δανειστεί η ελληνική γλώσσα δεν κλίνονται. Για να τις πούμε στον Πληθυντικό, αλλάζουμε μόνο το άρθρο που μπαίνει μπροστά τους, π.χ. **το** μπουφάν → **τα** μπουφάν

1. Ενώνω τις ξένες λέξεις με τις ελληνικές που ταιριάζουν:

γκρουπ	ενθύμιο
μπάσκετ	καλαθοσφαίριση
σουβενίρ	ομάδα ατόμων
ματς	τηλεχειριστήριο
μπολ	σημειωματάριο
ατζέντα	λεκανάκι
τηλεκοντρόλ	αγώνας

2. Συμπληρώνω ό,τι λείπει και τονίζω:

- Μαθ__νει να πλ_νει τα ρούχα του.
- Μ_νουμε χρόνια σ' αυτόν τον τόπο.
- Η θάλασσα βαθ__νει απότομα.
- Δεν μπορείς να περιμ_νεις τη σειρά σου;
- Το καλοριφέρ ζεστ__νει το σπίτι μας.
- Η νοσοκόμα επιδ_νει το σπασμένο χέρι μου.

Σύνθετες Λέξεις

αναβοσβήνω: Μα πόσες λέξεις έχω εδώ;

Σύνθετη λέγεται η λέξη που **σχηματίζεται από δύο άλλες λέξεις.**

Όταν δύο λέξεις ενώνονται, μπαίνει συνήθως ανάμεσά τους το φωνήεν **ο**, που ονομάζεται **συνδετικό** φωνήεν, π.χ. ανάβω + σβήνω → αναβοσβήνω
χιόνι + νερό → χιονόνερο

1. Ενώνω τις λέξεις που ταιριάζουν για να φτιάξω τις σύνθετες λέξεις:

πηγαίνω

κατεβαίνω →

ανεβαίνω

έρχομαι →

μέρα

νύχτα →

νότια

πετσέτα →

χαρτί

δυτικά →

Άμπρα... Κατάμπρα! Και οι λέξεις ενώθηκαν....

16. Νιώθω

Ο συγκριτικός βαθμός των επιθέτων

Το θρανίο είναι **βαρύ**.

Το τραπέζι είναι **βαρύτερο** από το θρανίο.

Όταν θέλουμε να συγκρίνουμε δυο πρόσωπα, ζώα ή πράγματα, χρησιμοποιούμε τον Συγκριτικό βαθμό των επιθέτων.

π.χ. Το θρανίο είναι **βαρύ**. (Θετικός βαθμός)

Το τραπέζι είναι **βαρύτερο** από το θρανίο. (Συγκριτικός βαθμός)

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Γράφω τον Συγκριτικό βαθμό των επιθέτων, βάζοντας -τερος, -τερη, -τερο:

ΘΕΤΙΚΟΣ

καθαρός

ακριβοί

μεγάλη

παχύ

ΠΡΟΣΟΧΗ!

καλό

κακός

πολλά

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

}
}

2. Με τις παρακάτω λέξεις φτιάχνω προτάσεις στον συγκριτικό βαθμό:

π.χ. Γιάννης – δυνατός – Κώστας

Ο Γιάννης είναι **δυνατότερος από** τον Κώστα.

α. ποτάμι – μεγάλο – ρυάκι

.....
.....

β. χάρακας – φτηνό – τσάντα

.....
.....

γ. πολυκατοικία – ψηλή – μονοκατοικία

.....
.....

3. Γράφω τα γένη των επιθέτων:

ΑΡΣΕΝΙΚΟ	ΘΗΛΥΚΟ	ΟΥΔΕΤΕΡΟ
ο απότομος		
	η λευκή	
		το μυτερό
	η γλυκιά	
ο αιώνιος		
		το γαλάζιο
ο φαρδύς		
		το παχύ
	η βαριά	

Να μην ξεχνάμε ότι
τα ουσιαστικά έχουν
πτώσεις

ενώ τα ρήματα
έχουν πρόσωπα...

Τα ρήματα έχουν ενικό και πληθυντικό αριθμό και κλίνονται.

3 πρόσωπα στον <u>Ενικό</u>	1 ^ο πρόσωπο	εγώ τρέχω	εγώ λούζομαι
	2 ^ο πρόσωπο	εσύ τρέχεις	εσύ λούζεσαι
	3 ^ο πρόσωπο	αυτός,- ή, -ό τρέχει	αυτός,- ή, -ό λούζεται
3 πρόσωπα στον <u>Πληθυντικό</u>	1 ^ο πρόσωπο	εμείς τρέχουμε	εμείς λουζόμαστε
	2 ^ο πρόσωπο	εσείς τρέχετε	εσείς λούζεστε
	3 ^ο πρόσωπο	αυτοί,-ές, -ά τρέχουν	αυτοί,-ές, -ά λούζονται

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Συμπληρώνω τον πίνακα:

Εγώ	μπαίνω		κοιμάμαι	
Εσύ		ποτίζεις		χτενίζεσαι
Αυτός-ή ό				
Εμείς				
Εσείς				
Αυτοί-ές-ά				

2. Αναγνωρίζω το **πρόσωπο (1^ο 2^ο 3^ο)** και τον **αριθμό** των ρημάτων:

κονταίνεις: πρόσωπο, αριθμού

ζηλεύουν: πρόσωπο, αριθμού

δακρύζω: πρόσωπο, αριθμού

μαθαίνουμε: πρόσωπο, αριθμού

αρρωσταίνει: πρόσωπο, αριθμού

κοιτάζετε: πρόσωπο, αριθμού

3. Γράφω τα ρήματα των παρενθέσεων στο σωστό πρόσωπο:

- Ο αδερφός μου (διαβάζω) τα μαθήματά του.
- Γιατί, παιδιά, (φωνάζω)
- Στα παιχνίδια μας (προσέχω)

4. Βάζω τα ρήματα στο ίδιο πρόσωπο του άλλου αριθμού:

αρπάζεις → ψάχνουν →

γράφει → τρίβετε →

λιώνω → ποτίζουμε →

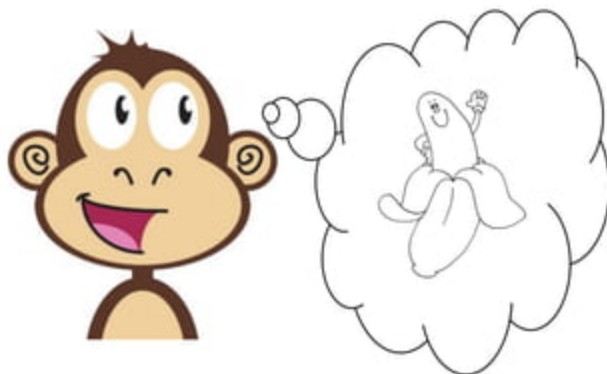

Εγώ διαβάζω ένα βιβλίο και ταξιδεύω σε κόσμους μαγικούς.

5. Κλίνω το ουσιαστικό μαϊμού:

Πτώσεις	Ενικός αριθμός
Ονομαστική	_____ ζει στη ζούγκλα.
Γενική	_____ η ουρά είναι μακριά.
Αιτιατική	_____ τη βλέπουμε στο δέντρο.
Κλητική	_____, έλα να σου δώσω μια μπανάνα.

Πτώσεις	Πληθυντικός αριθμός
Ονομαστική	_____ ζουν στη ζούγκλα.
Γενική	_____ οι ουρές είναι μακριές.
Αιτιατική	_____ τις βλέπουμε στο δέντρο.
Κλητική	_____, ελάτε να σας δώσω μια μπανάνα.

6. Αναγνωρίζω την πτώση και τον αριθμό των ουσιαστικών:

τις τάξεις: πτώση, αριθμού

- λουλουδού: πτώση, αριθμού

του ελαιώνα: πτώση, αριθμού

η σφαίρα: πτώση, αριθμού

των συμβούλων: πτώση, αριθμού

οι γραμμές: πτώση, αριθμού

7. Συμπληρώνω τα ουσιαστικά στις προτάσεις και τις ξαναγράφω στον Πληθυντικό αριθμό:

- Η (περιπτερού) αγόρασε λουλούδια από τη (λουλουδού).....

- Στη (φωνακλού) αρέσουν οι φωνές, ενώ της (πολυλογού) της αρέσουν τα πολλά λόγια.

8. Γράφω **τι μέρος του λόγου** είναι οι παρακάτω λέξεις:

αποστολέας :

γρήγορος :

δίπλα :

μικραίνετε :

τις :

ένας :

προχτές :

Χμ, για να δω τι θα βρω
εδώ!

Οριστικό άρθρο
Αόριστο άρθρο
Ουσιαστικό
Ρήμα
Επίθετο
Χρονικό επίρρημα
Τοπικό επίρρημα

9. Στο παρακάτω κείμενο υπογραμμίζω τα ουσιαστικά και κυκλώνω τα ρήματα:

Η αλεπού, που σκέφτεται πονηρά, προσκαλεί το λελέκι για φαγητό. Το λελέκι ενθουσιάζεται και δέχεται την πρόσκληση της αλεπούς. Όταν φτάνει εκεί, βλέπει ότι η αλεπού σερβίρει τη σούπα σε ρηχό πιάτο. Το λελέκι καταλαβαίνει την πονηριά της οικοδέσποινας. Η αλεπού γελάει κι απολαμβάνει το γεύμα της.

10. Βάζω αι ή ε και τονίζω όπου πρέπει:

- Δεν προλαβ....νω να πηγ....νω βόλτες.
- Όποιος επιμ...νει, πετυχ....νει τον στόχο του.
- Δ...νετε τα κορδόνια σας όταν βγ....νετε για διάλειμμα.
- Εσείς βάζετ.... δυνατά τη μουσική κι αυτός ζαλίζετ.....
- Εγώ εκνευρίζομ..... με τη συμπεριφορά σας.
- Εμείς καταλαβαίνουμ... τι θέλετ... να κάνουμ... για εσάς.
- Καταλαβ.....νεις τι λέει το πρόβλημα;
- Ο ήλιος ζεστ.....νει τη γη.
- Δεν κινείται. Μ....νει στη θέση του.
- Πλ...νουμε τα χέρια μας πριν φάμε.
- Στο σχολείο πηγ....νω με τα πόδια.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΖΩΗ

na zoloume gia ton paidia

ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ | ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ | ΔΗΜΟΤΙΚΟ | ΓΥΜΝΑΣΙΟ | ΛΥΚΕΙΟ
Αβέρωφ 12-14, 16452 ☎ 210 9617817 @ info@zois-school.gr 🌐 www.zois-school.gr